

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: piątek, 30, styczeń 2026 13:50

Joanna Gryboś-Chechelska

Odśloni: 625

Sytuacja kryzysowa na Ukrainie, rekomendacje dotyczące zmian granic gmin oraz przekazanie pakietu ustaw deregulacyjnych 2.0 były głównymi tematami posiedzenia plenarnego Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, które odbyło się 28 stycznia br.

Nowe miasta na mapie Polski

Posiedzenie Komisji rozpoczęło się uroczystym wręczeniem aktów nadania statusu miasta burmistrzom sześciu miejscowości, które z dniem 1 stycznia 2026 roku uzyskały prawa miejskie. Są to: Stanisławów, Małkinia Górna oraz Staroźreby w województwie mazowieckim, Janów Podlaski w województwie lubelskim, Branice w województwie opolskim oraz Janów w województwie śląskim.

Pomoc Ukrainie

Bezpośrednio po części uroczystej nastąpiło przekazanie informacji Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych na temat możliwych form wsparcia logistycznego dla jednostek samorządu terytorialnego gotowych do udzielenia pomocy Ukrainie w zakresie zaopatrzenia w generatory i powerbanki. Sytuacja na Ukrainie, zwłaszcza w Kijowie, jest bowiem poważna. W wyniku ostatnich rosyjskich bombardowań poważnie uszkodzona została infrastruktura energetyczna i ciepłownicza ukraińskich miast. W samym Kijowie ponad 60 proc. mieszkańców pozostaje bez dostępu do energii elektrycznej, co obejmuje również szpitale, szkoły i przedszkola. Z powodu mrozów i braku ogrzewania w ostatnich dniach miasto opuściło blisko 600 tys. osób poszukując schronienia na obszarach, na których utrzymany jest dostęp do energii.

Marek Wójcik, sekretarz strony samorządowej Komisji Wspólnej, podkreślił solidarnościowe zaangażowanie polskich samorządów, wskazując Warszawę jako przykład dobrej praktyki. Stołeczne przedsiębiorstwa komunalne zakupiły 90 agregatów prądotwórczych, które są już transportowane na Ukrainę. Zaapelował o włączenie się kolejnych samorządów w pomoc rzeczową, obejmującą m.in. agregaty, dmuchawy oraz inne urządzenia niezbędne do zabezpieczenia mieszkańców przed skutkami zimy. Zaznaczył również, że strona rządowa zadeklarowała wsparcie w przekazywaniu darów oraz koordynację działań pomocowych.

Przedstawiciele rządu poinformowali, że dotychczas na Ukrainę trafiło 379 generatorów prądu, 18 nagrzewnic oraz inny sprzęt niezbędny do zaspokojenia podstawowych potrzeb ludności cywilnej. Zapowiedziano zacieśnienie współpracy rządu i samorządów oraz wystosowanie wspólnego apelu o skoordynowanie dalszej pomocy.

Zastępca prezesa Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych Andrzej Hawryluk przedstawił zasady współpracy z samorządami w zakresie przekazywania i transportu sprzętu na Ukrainę. Poinformował, że RARS pozostaje w stałym kontakcie z władzami Ukrainy i na bieżąco identyfikuje najbardziej potrzebny sprzęt. Przekazywanie darów odbywa się na podstawie umów darowizny, a sprzęt musi być szczegółowo wyspecyfikowany ze względu na procedury celne i transportowe. Samorządy mogą przekazywać dary do wskazanych składnic, skąd RARS organizuje i finansuje transport do miejsc docelowych na Ukrainie, we współpracy z MSZ oraz stroną ukraińską. Agencja udostępniła jednolity wzór umowy darowizny oraz dane kontaktowe (https://form.rars.gov.pl/pl/donation_form).

Na zakończenie Tomasz Szymański zaapelował do organizacji samorządowych o przekazywanie informacji o możliwościach wsparcia za pośrednictwem własnych kanałów komunikacji. Zwrócił uwagę, że pomoc jest często udzielana w sposób nieskoordynowany, a wspólne

działania pozwolą lepiej odpowiadać na realne potrzeby strony ukraińskiej. Podkreślono, że poza wskazanym sortymentem przyjmowane będą również inne formy pomocy rzeczowej, takie jak koce czy łóżka polowe. Szczegółowe informacje, w tym linki do wzorów umów, kontaktów i lokalizacji magazynów, dostępne są na stronie KWRiST.

Rekomendacje dotyczące zmian granic gmin

W dalszej części posiedzenia przedstawiono wyniki prac Zespołu ds. Zmian Granic Gmin działającego przy Narodowym Instytucie Samorządu Terytorialnego. Raport zaprezentowali prof. dr hab. Paweł Swianiewicz oraz dr Bartosz Wilk. Zespół pracował nad przygotowaniem rekomendacji dla Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, obejmujących możliwie maksymalny zakres zmian w obowiązujących przepisach, co do których możliwe jest osiągnięcie porozumienia pomiędzy organizacjami samorządowymi. Efektem tych prac jest „Raport z prac Zespołu Roboczego ds. regulacji zmian granic gmin”.

W raporcie wskazano kluczowe zagadnienia będące przedmiotem dyskusji i ramowych uzgodnień. Zaproponowano ograniczenie częstotliwości zmian granic gmin do jednego razu na pięć lat, dokonywanego pod koniec kadencji. Wskazano również na potrzebę wprowadzenia sądowej kontroli rozstrzygnięć w sprawach zmian granic, przy jednoczesnym zapewnieniu gwarancji proceduralnych dla jednostek samorządu terytorialnego bez naruszania kompetencji Rady Ministrów co do meritum. Kolejną rekomendacją było wzmocnienie roli konsultacji z mieszkańcami, w tym wprowadzenie referendum lokalnego jako zasady, z jasno określonymi wyjątkami. Zwrócono także uwagę na konieczność uregulowania rozliczeń między gminami, w tym wprowadzenia mechanizmu rekompensaty w przypadku istotnego pogorszenia sytuacji finansowej lub majątkowej jednostki samorządu terytorialnego.

W trakcie prezentacji omówiono również szczegółowe rozwiązania proceduralne, w tym możliwość wprowadzenia zaskarżalnego postanowienia ministra, stosowanie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego oraz skrócenie terminów ustawowych w celu usprawnienia postępowań. Zaproponowano, aby w oparciu o art. 5 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego referendum lokalne było standardem, jednocześnie wskazując wyjątki od tej reguły m.in. dla obszarów niezamieszkałych lub jeżeli zmiana granic gminy dotyczy obszaru mniejszego niż 10% powierzchni gminy i zamieszkałego przez mniej niż 5% mieszkańców gminy. Zaznaczono również, że w przypadku postępowania wszczętego na wniosek gminy koszty referendum lokalnego ponosiłaby gmina wnioskująca.

W zakresie rozliczeń finansowych przedstawiono propozycję Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego, zgodnie z którą minister właściwy do spraw administracji publicznej mógłby, po zasięgnięciu opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej, nałożyć na gminę obowiązek udziału w wydatkach jednostki, która utraciła część terytorium, w przypadku istotnego pogorszenia jej sytuacji finansowej. Szczegółowe ustalenia i analizy dostępne są w raporcie opublikowanym na stronie Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego.

Pakiet ustaw deregulacyjnych 2.0

W kolejnym punkcie posiedzenia strona samorządowa Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego wystąpiła z wnioskiem o przedstawienie przez ministra spraw wewnętrznych i administracji informacji na temat realizacji pakietu ustaw deregulacyjnych.

Podsumowanie styczniowego posiedzenia plenarnego KWRiST

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: piątek, 30, styczeń 2026 13:50

Joanna Gryboś-Chechelska

Odśłony: 625

Wiceminister Tomasz Szymański poinformował, że tzw. pakiet zmian deregulacyjnych, mających na celu przywracanie samorządności, był procedowany przez KWRiST oraz zespoły problemowe na przełomie stycznia i lutego 2025 roku. W toku tych prac, które miały również burzliwy charakter, obie strony uznały, że część rozwiązań nie zostanie uwzględniona, co było także zgodne z oczekiwaniami strony samorządowej i rządowej.

Jak wskazał, strona rządowa zwracała się do samorządów o współpracę przy przygotowaniu oceny skutków regulacji, w tym skutków finansowych. W tym zakresie nie udało się jednak osiągnąć konsensusu, w związku z czym strona rządowa zrezygnowała z części postulatów zgłaszanych przez stronę samorządową. Przypomniawszy, że na przełomie lipca i września projekt był przedmiotem prac Zespołu Programowania Prac Rządu, w trakcie których zgłoszono szereg uwag. W ich następstwie, a także w związku z koniecznością uzyskania zgody na wpis projektu do wykazu prac legislacyjnych, z projektu wykreślono regulacje dotyczące ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych, ustawy o zarządzaniu kryzysowym oraz Prawa ochrony środowiska.

Zgodnie z decyzją Zespołu Programowania Prac Rządu z 16 września 2025 roku projekt został wpisany do wykazu prac legislacyjnych. Jednocześnie, zgodnie z postulatem strony samorządowej, zrezygnowano z regulacji dotyczących zmian granic jednostek samorządu terytorialnego, uznając ten obszar za szczególnie konfliktogenny. 26 listopada 2025 roku projekt został skierowany do uzgodnień międzyresortowych. W toku tych uzgodnień uwagi zgłosiły 33 podmioty, które obecnie szczegółowo analizowane są w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Wskazano również, że 17 grudnia 2025 r., na wniosek strony samorządowej, w MSWiA odbyło się spotkanie dotyczące nowelizacji ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Rozwoju i Technologii. Ponadto dzień wcześniej przeprowadzono spotkanie z przedstawicielami wojewodów oraz wydziałów prawnych i nadzoru urzędów wojewódzkich, poświęcone omówieniu zgłoszonych przez nich uwag.

Dyrektor Szymon Wróbel poinformował, że projekt został równolegle skierowany do uzgodnień międzyresortowych oraz do zespołów problemowych Komisji i ma obecnie charakter wersji pierwotnej. Jak zaznaczył, napłynęło bardzo wiele uwag, w tym postulaty rezygnacji z kolejnych przepisów. Po zakończeniu uzgodnień międzyresortowych projekt w wersji po analizie uwag zostanie ponownie skierowany do Komisji. Zgodnie z zapowiedzią zostanie on uzupełniony o zmiany w ustawie o cmentarzach i chowaniu zmarłych, w szczególności w zakresie opłat komunalnych, co jest pilne w świetle aktualnego orzecznictwa sądowego.

Dyrektor Szymon Wróbel, sekretarz strony rządowej Komisji Wspólnej, poinformował także o spotkaniu z przedstawicielami urzędów wojewódzkich dotyczącym nadzoru nad samorządem terytorialnym oraz klauzul generalnych. Jak wskazał, zgłaszane wątpliwości zostały wyjaśnione, a proponowane rozwiązania obronione. Zapowiedziano dalsze wzmocnienie gwarancji proceduralnych dla jednostek samorządu terytorialnego, w szczególności poprzez wydłużenie terminu wniesienia sprzeciwu w procedurze nadzorczej.

Współprzewodniczący KWRiST Mieczysław Kieca podziękował za przedstawienie kalendarium prac i zaznaczył, że strona samorządowa oczekuje na ostateczną wersję projektu w najbliższym czasie. Zapowiedział, że dyskusja nad projektem będzie prowadzona na zespołach merytorycznych Komisji. Poinformował również, że strona samorządowa przygotowała pakiet deregulacyjny 2.0, który następnie

został przekazany ministrowi.

Jak wskazano, pakiet deregulacyjny 2.0 obejmuje 23 zmiany w ustawach i rozporządzeniach, przygotowane w formie konkretnych propozycji legislacyjnych wraz z uzasadnieniami, na ponad 50 stronach materiału. Obejmuje on 10 obszarów, w tym m.in. przeciwdziałanie nadużywaniu prawa do informacji publicznej, ujednoczenie opłat cementarnych, ułatwienia w obrocie nieruchomościami zabytkowymi, rozszerzenie możliwości wykorzystania funduszu sołeckiego, zmiany w zasadach parkowania w gminach turystycznych, usprawnienie realizacji eksmisji, zmiany w podatkach i opłatach lokalnych, usprawnienia postępowań sądowo-administracyjnych, wydawanie tekstów jednolitych uchwał oraz zmiany w przepisach o wychowaniu w trzeźwości.

Na zakończenie strona samorządowa wniosła o skierowanie tych propozycji do zespołów merytorycznych oraz zapowiedziała przekazanie kolejnego pakietu deregulacyjnego 3.0.

Zastrzeżenia samorządów do ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę

Podczas posiedzenia Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego strona samorządowa przedstawiła swoje stanowisko wobec Ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Wskazano, że ustawa ta została już wcześniej zawetowana przez Prezydenta RP m.in. z wykorzystaniem argumentów samorządowych, zgodnie z którymi projekt stanowi nadregulację wykraczającą poza wymogi dyrektywy unijnej oraz nakłada na samorządy dodatkowe obowiązki bez zapewnienia odpowiednich narzędzi do ich realizacji.

Podkreślono, że mimo podjęcia współpracy ze stroną rządową i ograniczenia liczby zgłaszanych poprawek do sześciu kluczowych, jedynie w czterech obszarach udało się osiągnąć kompromis. Sporne pozostały kwestie dotyczące podmiotu odpowiedzialnego za ocenę ryzyka u dostawców wody oraz standardów jakości wody, w szczególności w zakresie bakterii z grupy coli. Wobec braku przedstawienia przez stronę rządową merytorycznych argumentów w tych obszarach strona samorządowa zapowiedziała utrzymanie negatywnej opinii wobec projektu, jednocześnie deklarując gotowość do dalszego dialogu z właściwymi resortami. Zwrócono również uwagę na sprzeciw wobec propozycji wprowadzenia obowiązku zapewniania bezpłatnej wody w lokalach gastronomicznych, wskazując na możliwe negatywne konsekwencje dla konsumentów, przedsiębiorców oraz samorządów.

Standaryzacja wyceny zadań zleconych

Na wniosek Ministerstwa Finansów motywowany nieobecnością na posiedzeniu wiceminister Hanny Majszczyk, z porządku obrad zdjęty został punkt dotyczący informacji Ministra Finansów dotyczącej prac nad standaryzacją wyceny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Głos w tej sprawie zabrał jednak dr Grzegorz Kubalski, Zastępca Dyrektora Biura Związku Powiatów Polskich, który wskazał, że mimo obietnicy złożonej przez Ministra Finansów rok 2025 nie przyniósł rzeczywistej wyceny kosztów realizacji tych zadań, rozumianej jako analiza faktycznych kosztów ich wykonywania i porównanie ich z wysokością przekazywanych dotacji. Dotychczasowe działania ograniczyły się do inwentaryzacji wysokości dotacji oraz liczby realizowanych czynności, bez przeprowadzenia pełnej analizy kosztowej.

Podkreślił, że jedynym wyjątkiem była geodezja, w której oszacowano niedofinansowanie na poziomie

około 500 mln zł. Zwrócił jednocześnie uwagę, że nie doprowadziło to do zwiększenia poziomu finansowania – wręcz przeciwnie. Procedowana nowelizacja Prawa geodezyjnego i kartograficznego zakłada dalsze obniżanie stawek opłat, co może prowadzić do pogłębienia już istniejącej luki finansowej. Strona samorządowa zaapelowała o poważne i systematyczne podejście do standaryzacji wyceny zadań zleconych, wskazując, że zarówno wcześniejsze regulacje, jak i obowiązująca ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego jednoznacznie przesądzają, iż zadania te powinny być finansowane w pełnej wysokości, zgodnie z kosztami ich realizacji.

Podczas posiedzenia strona samorządowa wyraziła oczekiwanie, że na najbliższym posiedzeniu Zespołu ds. Systemu Finansów Publicznych temat będzie kontynuowany. Jednocześnie strona samorządowa w terminie dwóch tygodni oczekuje na przedłożenie przez Ministerstwo Finansów proponowanego harmonogramu prac nad ewaluacją funkcjonowania ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Komisja Wspólna **rozpatrzyła pozytywnie** następujące wnioski:

- Wniosek **Ministra Edukacji** o wyrażenie zgody na upoważnienie Zespołu ds. Edukacji, Kultury i Sportu do wydania opinii wiążącej do projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół
- Wniosek **Ministra Edukacji** o wyrażenie zgody na upoważnienie Zespołu ds. Edukacji, Kultury i Sportu do wydania opinii wiążącej do projektu rozporządzenia w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym
- Wniosek **Ministra Cyfryzacji** o wyrażenie zgody na upoważnienie Zespołu ds. Społeczeństwa Informacyjnego do wydania opinii wiążącej do projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (MC 37)
- wniosek **Ministra Edukacji** o wyrażenie zgody na upoważnienie Zespołu ds. Edukacji, Kultury i Sportu do wydania opinii wiążącej do projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy wraz z uzasadnieniem i oceną skutków regulacji.
- Wniosek **Ministra klimatu i środowiska** o wyrażenie zgody na upoważnienie Zespołu ds. Energii Klimatu i Środowiska do wydania opinii wiążącej do projektu nowelizacji Prawo ochrony środowiska (UDER 44).

Pozytywnie zostały rozpatrzone również kolejne wnioski o upoważnienie właściwych zespołów do wydania wiążącej opinii. Dotyczy to projektów:

- Strategii Rozwoju Polski do 2035 r. (**Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej**)
- ustawy o zmianie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (UC317) (**Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**)
- rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie Ewidencji Obrony Cywilnej (**Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**)
- ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o

grach hazardowych (UD240) (**Kancelaria Prezesa Rady Ministrów**)

Strona samorządowa **rozpatrzyła negatywnie** następujące wnioski:

- Wniosek **Ministerstwa Zdrowia** o wyrażenie zgody na upoważnienie Zespołu ds. Energii, Klimatu i Środowiska do wydania opinii wiążącej do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne (UC123)
- Wniosek **Ministerstwa Sportu i Turystyki** o wyrażenie zgody na upoważnienie Zespołu ds. Edukacji Kultury i Sportu do wydania opinii wiążącej do projektu ustawy o zmianie ustawy o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych oraz niektórych innych ustaw (UC 135)

Opinię negatywną KWRiST uzyskał projekt rozporządzenia **Ministra Infrastruktury** zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości opłat za wydanie dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami. Projekt co prawda podnosi wysokość opłat, ale w skali nieadekwatnej do wzrostu kosztów przez przeszło dekadę. W krótkiej prezentacji dr Grzegorz Kubalski pokazał, że z tego właśnie powodu projekt rozporządzenia jest niezgodny z treścią delegacji ustawowej, a na decyzję Ministerstwa Infrastruktury miały najwyraźniej wpływ czynniki pozaprawne.

KWRiST zaopiniowała pozytywnie następujące projekty

- Projekt Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2026 – 2030 (**Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi**)
- Projekt rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania przy rozpoznawaniu odwołań przez Krajową Izbę Odwoławczą (**Urząd Zamówień Publicznych**)
- Projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UD332) (**Ministerstwo Klimatu i Środowiska**)
- Projekt OSR ex-post do ustawy z 11 września 2019 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw (**Ministerstwo Finansów**)
- Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu likwidacji obowiązku dołączania dokumentów dostępnych w prowadzonych elektronicznie rejestrach publicznych (UDER96) (**Ministerstwo Rozwoju i Technologii**)
- Projekt ustawy o zmianie ustawy o opiece zdrowotnej nad uczniami oraz niektórych innych ustaw (UD 148) (**Ministerstwo Zdrowia**)
- Projekt rozporządzenia **Ministra Zdrowia** zmieniającego rozporządzenie w sprawie organizacji dyspozytorni medycznej (MZ1842)
- Projekt rozporządzenia **Ministra Zdrowia** zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego (MZ 1788)
- Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej (nr 340 RM) (**Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**) – z uwagami Związku Powiatów Polskich
- Projekt rozporządzenia **Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego** w sprawie maksymalnej wysokości opłat za sporządzenie odpisu lub kopii dokumentacji o czasowym okresie przechowywania
- Projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie **Ministra Edukacji** w sprawie egzaminów eksternistycznych

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: piątek, 30, styczeń 2026 13:50

Joanna Gryboś-Chechelska

Odłony: 625

- Projekt rozporządzenia **Ministra Edukacji** zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków
- Projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie Rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2026–2028 (**Ministerstwo Edukacji Narodowej**)
- Projekt rozporządzenia **Ministra Edukacji** zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli
- Wniosek **Ministra Infrastruktury** rekomendujący zmiany do podstaw programowych kształcenia dla zawodu technik transportu drogowego
- Wniosek **Ministra Infrastruktury** rekomendujący zmiany do podstaw programowych kształcenia dla zawodu kierowca mechanik
- Wniosek **Ministra Infrastruktury** o wprowadzenie nowego zawodu technik mobilności drogowej osób i podstaw programowych dla tego zawodu
- Projekt ustawy o zmianie ustawy o rejestracji jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m oraz ustawy o bezpieczeństwie morskim (UD 305) (**Ministerstwo Infrastruktury**)
- Projekt rozporządzenia **Ministra Infrastruktury** w sprawie szkolenia i egzaminowania kierowców wykonujących przewóz drogowy